

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS

Dalmatinska 188, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel/fax: +382.20.266.326; 266 327; +382.69.446. 094
mans@t-com.me, www.mans.co.me

Regionalni centri

Bar - Rista Lekića D11/II, 030.317.380 | Herceg Novi - Prve bokeške brigade 11, 031.346.080

Podgorica, 03. februar 2011. godine

KOMENTARI NA STRATEŠKU PROCJENU UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU DUP RADANOVIĆI

Po oglasu sa sajta Opštine Kotor i odlukom broj 01-1186 od 03.02.2011.godine, Opština Kotor je objavila je poziv za javnu raspravu na Stratešku procjenu uticaja na životnu sredinu za DUP Radanovići (u daljem tekstu Elaborat).

Na osnovu uvida u dokument dajemo sledeće generalne primjedbe:

1. Elaborat ocjenjujemo kao nepotpun, nedorečen i apstraktan. Elaborat ne daje jasnu sliku predmeta koji se procjenjuje, a to je DUP Radanovići. Iz tog razloga je neophodno dodati sva prateća dokumenta na stratešku procjenu sa mapama, izvorima podataka i omogućiti pristup ovim podacima ne samo javnim uvidom nego ih objaviti javno na zvaničnom sajtu Opštine.
2. Poseban nedostatak elaborata je isključivanje individualne procjene za veće zahvate koji se planiraju na području Radanovića. U dokumentu nije detaljno ili konkretno elaboriran niti jedan jedini veći zahvat, prijetnje i uticaj za životnu sredinu, što predstavlja jedinstveni slučaj, čak i u crnogorskoj praksi izrade Strateških procjena na životnu sredinu.
3. Elaboratom se ne predlažu alternativna rješenja plana koja moraju postojati da bi bili sigurni da je odabir predviđenih rješenja bolji u odnosu na neka druga.
4. Elaborat sadrži kontradiktorne prijedloge i ocjene, široko postavljene okvire i ostavlja previše prostora za zloupotrebe i široka tumačenja. Predlagač elaborata u više od 3/4 dokumenta razmatra opšte poznate stvari (predmet SEA, cilj, kako se dolazi, trenutno stanje itd.) a jako malo se posvećuje analitičkom dijelu uticaja - što treba biti predmet izučavanja SEA-a, dok je nivo informacija u djelovima Elaborata na vrlo lošem predmetnom nivou. Od toga posebno odvajamo konstatacije, koje se mogu primijeniti za svaki DUP u izradi:
 - Povoljan geostrateški položaj;
 - Izuzetne prirodne i ambijentalne vrednosti;
 - Revitalizacija sela u Grbaljskoj zoni i na Krivošijama;
 - Realizacija regionalnih sistema vodovoda i kanalizacije;
 - Dokompletiranje i standardizacija postojeće putne mreže;
 - Funkcionalne veze Kotora i ostalih većih naselja sa bližom i daljom okolinom preko tunela;
5. Elaborat ne razmatra ozbiljnije uticaje na životnu sredinu predloženih rješenja iz DUP-a. Nema ni jednog obrađenog negativnog uticaja na životnu sredinu, dok su prijetnje predstavljene na neprihvatljivo neozbiljnom nivou.

This project is funded by the European Union, managed by the Delegation of the European Union to Montenegro and implemented by the Network for Affirmation of NGO Sector - MANS

Ovaj projekat je finansiran od strane Evropske Unije, preko Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori a implementira ga Mreža za Afirmaciju Nevladinog Sektora - MANS

6. U izradi Elaborata nije angažovano ni jedno stručno lice iz oblasti ekologije i zaštite životne sredine. Govoriti o ekologiji, očuvanju životne sredine bez eksperta iz te oblasti je ako ne nemoguće, onda značajno otežano i ne daje potpun uvid u sposobnost i stručne reference kompanije da pokriva ovu oblast.

Posebni komentari na tekst Elaborata:

1. U dijelu dosadašnji planski dokumenti, Izvod iz Prostornog plana opštine Kotor iz 1995.godine sa osvrtom na Grbaljsko područje, razvoj oblasti i sektora, navodi se da je područje dobro za „gajenje pamuka i duvana“, ali i da je cilj u stambenoj izgradnji Grblja „nova naselja i blokovi“ (5.1. opšti ciljevi strateške procjene, opšti ciljevi razvoja). Dalje se u tekstu sugerše bavljenje poljoprivredom, gradnjom novih kapaciteta (stambeno-turističkih), po mogućnosti ekoloških, ali i gradnja žičara i razvoj marikulture i šumarstva (opšti ciljevi razvoja). Pobrojane stavke su vrlo olako postavljene i površne, bez dublje analize i u sukobu jedne s drugima. U svakom slučaju, Elaboratom se ne obrađuje detaljni uticaj na životnu sredinu navedenih ciljeva i planskih dokumenata i njihovom realizacijom.
2. Elaborat ne daje procjenu uticaja na životnu sredinu na rješenja koja se preuzimaju u novim planovima (iz prostornog plana Crne Gore, Izvoda iz prostornog plana Opštine Kotor iz 1955, Izvoda iz Izmena i dopuna PPO Kotor za područje Grblja) obzirom da se oni opisuju u dokumentu kao osnove. Npr. na strani 14 govori se o eksploataciji prirodnih resursa i napominje bespotrebno kako je potrebno uraditi sanaciju, jer se ovakvi zahvati regulisu zakonom. Ako je već ovo pomenuto onda treba navesti ko i na koji način treba uraditi sanaciju.
3. U dijelu II. opis postojećeg stanja prirodne i životne sredine i njenog mogućeg razvoja, 2.1. prirodne karakteristike, flora i fauna, u navodima endemičnih i rijetkih vrsta su pobrojane samo biljne vrste, a od ornitofaunskih vrsta samo lovne vrste. U kasnijim opisima biljnog i životinjskog svijeta u dokumentu, navodi se da nedostaju podaci za faunu te se postavlja pitanje kako je moguće raditi procjenu uticaja na nešto što neznamo da imamo u području procjene i čak da se da procjena da je uticaj DUP Radanovići na životnu sredinu mali.
4. Seizmološke procjene iz istog dijela teksta zahtijevaju da se navedu izvori zaključaka.
5. U dijelu 6.1. Procjena uticaja varijantnih rješenja zapravo ne postoje varijantna rješenja već isključiva rješenja kompletne primjene ili kompletne neprimjene plana. Plan razrađuje minimum koji dozvoljava Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu a to je da se plan ne usvoji i implementira, i da se plan usvoji i implementira. Pri ovome nisu jasni indikatori kojima se procjenjuje uticaj varijantnih rješenja od kojih se medju negativnim efektima u slučaju primjene plana nalaze samo saobraćajnice i zagađenje vazduha. Uticaj na vode, zemljište, biljni i životinjski svijet, ljude predloženih rješenja DUP-a se svrstavaju u isključivo pozitivne sto je pretenciozno i nerealno.
6. U dijelu mogućih pozitivni i negativni efekata varijanti plana navodi se i da intenzivan razvoj turizma i izgradnja turističkih kapaciteta mogu imati određene negativne efekte, ali nema bližih odrednica koji su to efekti. Ipak obrađivač uvjereneno navodi da ih je moguće ublaziti određenim planskim mjerama i svesti u granice prihvatljivosti što je u funkciji realizacije ciljeva održivog razvoja, bez pružene argumentacije i podataka kako je to moguće uraditi.
7. U dijelu XII prikaz nacina odlučivanja se nalaze informacije koje su *pro formae* ispisane i prepisane iz Zakona i kažu: Zbog značaja mogućih uticaja predmetnog plana na životnu sredinu naročito je važno adekvatno i "transparentno" uključivanje zainteresovanih strana (investitora, nadležnih državnih organa, lokalnih uprava, nevladinih organizacija i stanovništva) u proces donošenja odluka po pitanjima zaštite životne sredine“. Radi se o

zavaravanju javnosti i prikrivanju nedovoljno transparentnog procesa obzirom da DUP Radanovići javno nije objavljen, Elaborat nije potpun sa svim grafičkim prikazima, mapama, priložima, na sajtu je naveden rok za javne rasprave od 15 dana i sl.

8. U dijelu Mjere zaštite, Program praćenja stanja životne sredine u toku sprovođenja plana je besmislen-monitoring se ne može sprovoditi bez osnovnih podataka o stanju biodiverziteta.
9. Iz DUP i Elaborata se ne ogledaju mjere koje će pomoći u suzbijanju nelegalne gradnje. Naglašeno je prihvatanje devastiranog prostora sa “zaokruživanjem u jednu cjelinu” ali se ne vidi kako će se dati problem riješiti i kako će prenamjena zemljišta, koja se potencira na više mjesta u tekstu Elaborata, smanjiti negativni uticaj na životnu sredinu.

ZAKLJUČAK

1. Nacrt Strateške procjene izgleda kao spisak konfuznih i kontradiktornih želja i teško ga je dovesti u vezu sa onim sto je planirano kroz DUP Radanovići.
2. Ovaj plan ne opisuje neke od izuzetno važnih zahvata na području Radanovića koji mogu značajno da ugroze životnu sredinu.
3. Ogleda se visok stepen neusaglašenosti između planskih dokumenata i strateške procjene, velikih zahvata i njihovog uticaja na životnu sredinu te se predlaže ozbiljnija i detaljnija razrada uticaja na životnu sredinu DUP Radanovići.
4. Analize osnovne procjene postojećeg stanja su siromašne i neozbiljno urađene od strane obrađivača Elaborata tako da je procjena uticaja u ovakvim okolnostima nemoguća i nerealna.

GREEN HOME & MANS

